

INFORMACIJOS

Kr. 9 /84/

1954 m. kovo mėn. 31 d.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Informacijos yra Krašto Valdybos Organas, skiriamas spaudai rankraščio teisėmis.

Redakcijos, pasinaudojančios čia dedamomis žiniomis ir straipsniais, maloniai prašomos nurodyti šaltinį: PLB Vok. "Informacijos"

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ VOKIETIJOJE

Perkelta Krašto Valdybos Būstinė.

Kovo mėnesio paskutinėmis dienomis Vokietijos Krašto Valdyba, kaip jau seniau buvo numatyta, savo būstinę perkėlė iš Hannoverio arčiau Vasario 16-tos Gimnazijos į Weinheimą.

Krašto Valdybai visa korespondencija siūstina adresu

Litauisches Zentralkomitee

/17 a/Weinheim /Bergstr.
Postfach 233

Augsburgo apylinkėje

Š. m. kovo 20 dieną 18 val. Augsburge Kaiserlinde sveitainėje įvyko visuotinis apylinkės susirinkimas. Valdybos pirmininkė, p. V. Augustaitienė, savo pranešime apibūdino valdybos veiklą ir pasidžiaugė nuveiktais darbais bei pasiektais laimėjimais. Ji paminėjo, kad nuo pereinamųjų metų rugpiūčio mėn. 15 d. iki šiol buvo suruošta kėleta minėjimų. Jų tarpe: a/ Atnaujinto lietuvių paminklinio kryžiaus atidarymas, b/ Rugsėjo 8 d. Lietuvos Karaliaus Mindaugo vainikavimo bei lietuvių krikšto 700 metų sukakties ir Lietuvos valstybinės šventės minėjimas, c/ Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimas, d/ Vėlinių dienoje eisena Augsburgo kapuose, e/ Vasario 16-tos minėjimas ir f/ bendras užgavėnių pobūvis kartu su estais ir latviais.

Ji pabrėžė, kad visi šie minėjimai praėjo su nemažu pasisekimu. Kad šiuose minėjimuose pasiekta ne tik lietuviybės išlaikymui sustiprinimo, bet ir medžiaginės paramos, nes viena vokietė Vasario 16 ir Užgavėnių pobūvio progomis per p. V. Augustaitienę, kultūros ir kitiems reikalams paaukojo net 300 DM.

Už nuveiktus darbus bei pasiektus laimėjimus p. V. Augustaitienei ir valdybos nariams susirinkimas išreiškė padėką.

Kontrolės Komisijos pranešimą padarė komisijos pirmininkas J. Balsys. Tarp kitko jis pažymėjo, kad keli asmenys nemoka solidarumo mokesčio, tuo būdu bendruomenės kasai darydami žalą.

Po Kontrolės Komisijos pranešimo sekė dipl. inž. J. Augustaičio paskaita "Lietuvos žlugimas ir jos prisikėlimo motyvai". Šios paskaitos turinį paduosime vėliau.

Po paskaitos buvo apylinkės valdybos rinkimai. Į ją išrinkta: J. Balsys pirmininku, Z. Karpavičienė - sekretoriumi ir E. Simkaitis - kasininku. Adresas: J. Balsys, Donauwörtherstr. 159, Augsburg.

Į Revizijos Komisiją išrinkta: M. Strielcovas - pirmininku ir nariais: Scastnienė Ona ir J. Petkūnas.

Hamburgo apylinkėje

Hamburgo lietuviai paminėjo Šv. Kazimiero šventę pamaldomis ir trumpu pobūviu, kurio metu Izidorius Ragauskas paskaitė straipsnį apie Šv. Kazimiero gyvenimą, o Jonas Valaitis - Bern. Braždžionio eilėraštį "Po pasaulį keliauja žmogus".

Į Italiją pas tėvus saleziečius išvyksta apylinkės lietuvių tėvų sūnūs Kazys Šnelius ir Alfredas Slėderis. Jie mokosi tėvų saleziečių gimnazijoje.

Hamburge, Ferdinandstr. 58, NCWC atidarė naują emigracijos biurą, kuris patarnaus visiems norintiems emigruoti į JAV, pasinaudojant 1953 m. USA emigracijos įstatymu. Biuras buvo iškilmingai atidarytas, dalyvaujant Amerikos Generaliniam konsului, Hamburgo senato įgaliotiniui, Augštojo Komisarų Vokietijoje atstovui, žurnalistams, labdaros organizacijų atstovams, kunigams ir kviesliečiams svečiams. Šis biuras numato praleisti apie 6000 pabėgėlių, o iš viso, kaip žinoma, tuo įstatymu Amerika įsileidžia 214.000 žmonių. Ši akcija turės pasibaigti 1956 metų gruodžio 31 d.

Stuttgarto apylinkėje

Š. m. sausio mėn. įvykusio metinio susirinkimo proga apylinkės valdybos pirmininkas p. M. Jauniškis, padarė praėjusių metų apylinkės valdybos veiklos apžvalgą.

Pereitais metais išrinktoji valdyba užsibrėžė siekti šių pagrindinių tikslų: 1/ suburti į lietuvių bendruomenę Stuttgarte

ir apylinkėse gyvenančius ir jai dar nepriklausančius lietuvius.
2/ suorganizuoti biblioteką ir-3/ suintensyvinti lietuviybės išlaikymo darbą.

Valdybos veiklos eigoje bendruomenės narių skaičius iš 127 pakilo iki 247, o apylinkė, padidėjus narių skaičiui, buvo padalinta į 9 seniūnijas. Apylinkės biblioteka, turėjusi vos keliasdešimt knygų, praturtėjo iki 320. Apylinkės lietuviai uoliai naudojami šiai lietuviška biblioteka. Įsteigtąją vargą mokyklą, kurią veda dėstytojas A. Šukys, lanko 13 mokinių. Mokiniai aprūpinami knygomis ir kitomis mokslo priemonėmis. Jiems duodami mokykloje užkandžiai. Lietuvos laisvinimo bylai išpopuliarinti, valdybos iniciatyva, paskelbtos dvi protesto rezoliucijos.

Šalpos srityje apylinkės valdybos dirba darniai su BALFO šalpos komisija, pati ieškodama dar ir papildomų šaltinių efektyvesniam šalpos darbui. Kartu su latvių apylinkės pirmininku, valdyba kreipėsi į vokiečių, amerikiečių ir tarptautines organizacijas, prašydama paramos suvargusiems tautiečiams. Jau gauta šiek tiek maisto produktų, Kalėdų eglutės proga vaikams dovanėlių, o iš vokiečių Raudonojo Kryžiausišrūpinta 1000 gabalų aprangos. Įtrodė, kad iš vokiečių Raudonojo Kryžiaus bus gauti dar didesni aprangos kiekiai. Glaudžiai bendradarbiaujant su latviais ir kultūrinėje bei politinėje srityje.

Apylinkės valdyba susirinkimui patiekė kultūros ir švietimo reikalų pajamų-išlaidų apyskaitą, subalansuotą 935 DM sumoje. Patiektoji apyskaita susirinkimo buvo priimta.

Susirinkime išrinkta nauja valdyba, kurią sudaro: M. Jausis, L. Prosinis, A. Šukys, A. Plėnys ir Mart. Mileris. Revizijos Komiteto sudaro: M. Teišerskas, A. Leščinskas ir Alf. Gycas.

Mirė Wewelsfleeth'o seniūnas J. Deikus

Wewelsfleeth'e 1944 m. kovo 17 d. mirė ilgametis šios seniūnijos vadovas Justas Deikus, gim. 1901. IV. 26 Stakuose, Raseinių apskr. Jis buvo ekonomistas, Kauno teismo tarnautojas, vėliau buhalteris.

Sunkioms tremties gyvenimo sąlygoms palaužė nenuilstamo mūsų visuomenininko sveikatą. Kelis metus gydėsi sanatorijose. Nors ir atitrūkęs nuo lietuvių, nuolat sielojosi lietuvių reikalais, sekė lietuvišką spaudą, o pasitaisiusios sveikatos protarpiais aktyviai vadovavo įkurtai Wewelsfleeth'o seniūnijai, kurios nemažą dalį sudarė Mažosios Lietuvos tautiečiai.

Visais laikais buvęs sąmoningas ir karštas lietuvis, mirties valandą pravirko, kad negalės būti palaidotas šventojoje Lietuvos žemelėje. Palaidotas jis vokiečių kapinėse Wewelsfleeth'e, Kreis Steinburg.

Krašto Valdybos sveikinimai BALF'ui

Bendrojo Amerikos Lietuvių Fondo dešimties metų sukakties proga Vokietijos Krašto Valdyba pasiuntė BALF'o Centro Valdybai

tokio turinio sveikinimą:
 Gerbiamieji,

PLB Vokietijos Krašto Valdybos vardu sveikinu Jus Bendrojo Amerikos Lietuvių Fondo dešimties metų sukakties proga. Per tuos metus BILF'as labai daug nuveikė lietuvių tremtinių labui. Jis įeis mūsų tautos istorijon kaip tautinio solidarumo ir lietuviškos artimo meilės simbolis, koku reta kita panašaus likimo ištikta tauta gali pasigirti. Jūsų pasiryžimas tęsti su nemažėjančiu pasišventimu savo darbą ir ateityje yra visiems lietuviams tremtiniams Europoje didelė paguoda. O ateis diena, kada, vergijos pančiams nukritus, ir mualinta mūsų tėvynė kreips į Jus savo akis.

Linkime tat Tamstoms visuose ateities darbuose geriausios sėkmės.

Pirmininkas

AUKOS GIMNAZIJOS NAMAMS

KLB Šalpos fondo Toronto Komitetas savo auką Gimnazijos namams pakėlė iki 1500 dolerių. Tokiu būdu Toronto apylinkės lietuvių vardu, surinkusių Šalpos Fondo komiteto pirmininko, p.V. Vaidoto, iniciatyva tokią žymią pinigų sumą, bus pavadinta viena Vasario 16-tos Gimnazijos klasė. Tai buv pirmoji lietuvių mecenatų vardu pavadinta gimnazijos klasė, nes iki šiol stambesnės aukos buvo sutelktos svetimtaučių organizacijų.

Buęs Diepholzo apylinkės valdybos ilgametis pirmininkas Vytautas Bliumfeldas ir jo sūnus Vidmantas paaukojo Gimnazijos namams 50 dolerių. Siųsdamas auką, p.Bliumfeldas linki Krašto Valdybos pirmininkui, p.Pr.Zundei, ir Gimnazijos Direktoriui, p.A.Giedraičiui, ištvermės ir pasiryžimo, pabrėždamas, kad Amerikoje gyvenę lietuviai visa širdimi remis ir toliau mūsų švietimo darbą.

PIKTI LINKĖJIMAI VASARIO 16 GIMNAZIJAI

Vokiečių spauda gana dažnai ir labai palankiai atsiliepia apie lituvius, apie lietuvių bendruomenę Vokietijoje, o paskutiniame laiku ir apie Vasario 16 Gimnaziją.

Išimti sudaro paprastai tik Klaipėdos krašto vokietininkai, kurių nekultūringas laikraštukas "Memeler Dampfboot" ryškus nacistinės dvasios puldinėjimais. Žemiau paduodame to laikraštuko kov mėn. 20 d. laidoje įdėtą Vasario 16 Gimnazijos reikalų straipsnį. Mūs lituvius tas straipsnis turėtų paskatinti dar labiau remti gimnaziją, kad ji nepriklausytų nuo svetimųjų malonės.

Straipsnis dedamas antrašte "LIETUVIŲ GIMNAZIJOS PROGRAMOS REIKALU" ir parašte "Norima, kad vokiečių sudedamais mokesčiais

būtu apmokami lietuvių mokytojai". Jame rašoma:

"Mes jau pranešėme, kad lietuviai arti Mannheimo užpirko pilį, į kurią jau perkėlė iš Diepholzo kareivinių apie 200 mokinių lankomą lietuvių gimnaziją.

"Vasario 16" gimnazijos vadovas, direktorius Antanas Giedraitis, spaudos atstovams aptarė šios vienintelės laisvame pasaulyje lietuvių gimnazijos uždavinius.

"Mes labai susidraugavome su vokiečiais", pasakė ponas Giedraitis, ir mes norėtumėm likti jų bičiuliais kai ateis grįžimo į tėvynę valanda. Todėl mūsų programoje kasdien yra vokiečių kalbos pamokos."

Šią malonų nusilenkimą vokiečiams galima gerai suprasti, ypač, kai direktorius po to praneša, kad gimnazija turinti didelių finansinių rūpesčių. Didelių papildomų lėšų iš užsienio neįsitikima. Ar Amerikos kongresas patenkins paramos prašymą, labai abejotina. Todėl kiekviena auka pinigais ar daiktais esanti labai laukiama. Ypatingų vilčių dedama į Württemberg-Badeno švietimo ministeriją, kuri prašyta perimti dalį mokytojų algų.

x-x-x

Mes tikimės, kad Stuttgartas lietuvių norus patenkins, nes parama šiai gimnazijai tikrai gali būti labai reikšminga vokiečių - lietuvių susiartinimui.

Mes norime užmiršti, kad Lietuva sutrypė kojomis klaidiečių kultūrinę ir politinę autonomiją.

Mes norime užmiršti, kad Lietuva ištrėmė iš Klaipėdos krašto mokytojus, Vokietijos piliečius.

Mes norime užmiršti, kad Lietuva prieš tėvų norą daugelyje kaimo mokyklų bandė panaikinti dėstomąją vokiečių kalbą.

Mes norime užmiršti, kad lietuviai bandė sulietuvinti Klaipėdos krašto mokytojų parengimą.

Mes norime užmiršti, kad ištikimi vokiečių mokytojai buvo uždaryti sunkiųjų darbų kalėjimuose.

Mes norime užmiršti, kad jie per 700 metų vokiškam krašte bandė griežtai sutrumpinti vokiečių istorijos dėstymą, o jų vieton praversti lietuvišką istorijos koncepciją, paremtą seną pagonišką neapykanta vakarų kryžiaus riteriams.

Mes norime užmiršti, kad lietuviai brutalia jėga visose įstaigose pravedė lietuvių kalbos dėstymą, be jokios atodairios tam, kad svarbi pasaulinio masto svetimoji kalba turėjo išnykti 2,5 milijono žmonių dialekto naudai.

Mes norime užmiršti, kad lietuvių neapykanta vokiečių kalbai pasiekė tokį laipsnį, jog klaidiečiams buvo uždrausta ja naudotis pašte ir įstaigose.

Mes norime padėti užbaigiamąjį brūkšnį liūdniems prisiminti-
tane iš Klaipėdos krašto lietuviškų laikų ir prašyti Stuttgarto
ministeriją lietuviams padėti.

Bet šioji pagalba turi būti susieta su viena sąlyga: lietu-
viai turi savo programą priderinti vokiečių programai. Jeigu šian-
dieną visuose vokiečių federaliniuose kraštuose pradėtos pamokos
apie vokiečių rytų sritis, tai neleistina, kad lietuviai toliau
kalbėtų apie vokiečių "šuniškus kryžiaus riterius" (Kreuzritter-
tunde). Neleistina, kad mokiniuose būtų žadinami ekspansijos jau-
sai į vokiškąjį Klaipėdos kraštą ir Rytprūsių šiaurinę dalį su Ka-
raliaučiumi. Nepriimtina, kad vokiečių pinigais apmokami mokytojai
savo mokiniams duotą istorijos vaizdą su įpintomis šimtmečių senu-
sio klaidomis ir pažiūromis.

Šios mokyklos absolventai bus kartą pakviesti dalyvauti lais-
vosios Lietuvos atstatyme. Mes, vokiečiai, o ypač mes, klaipėdie-
čiai, kaip artimiausi lietuvių kaimynai, negalime būti abejingi,
kurioje dvasioje bus šie jauni žmonės išauklėti. Reikia būti at-
sargiems, nes tremties lietuvių vadovybėje yra daugelis vyrų, kurių
kalte vokiečių-lietuvių santykiai tarp abiejų karų buvo įtempti.
Mes nenorėtumėm, kad, nežiūrint gausių mandagių nusilenkimų vokie-
čiams, vokiečių mokesčiais būtų išugdytas persenusios vokiečių ne-
kentėjų gvardijos prieauglis.

Mes galime sau įsivaizduoti, kad mūsų išspėjimus ir išvedžio-
jimus lietuviai ir kai kurie jų nauji vokiečių bičiuliai nemielai
skaitys. Bet mes nenorėtumėm užmiršti, kad mūsų išgastavimai nėra
išlaužti iš piršto. Jau kartą vokiečių tauta nesavanaudiškai pa-
dėjo lietuviams sunkiausiais jiems laikais, kai lietuviai buvo
charistinių rusų spaudžiami. Tada vokiečių universitetai atsivėrė
lietuvių inteligentijai. Tada lietuviškos knygos buvo spausdinamos
Karaliaučiuje ir Tilžėje ir slapta gabenamos per sieną. Tada vokie-
čių viršūnės buvo tiesiog susižavėję lietuviais. To susižavėjimo
išsvengė net Herderis, Goethe ir prūsų karalius.

Šiandieną, naujo vokiečių politikų ir publicistų lietuviams
susižavėjimo (Litauerschwärmerei) laikotarpyje sunku tai pareikšti,
bet lietuviai blogai atsilypino vokiečiams už jų didžiadvasiškumą.
Jie išplėšė reichui jo tamčiausiais laikais Klaipėdos kraštą. Dau-
gelis lietuvių, radę prieglaudą Klaipėdos krašte ir Rytprūsiuose
nuo caro jungo, vėliau ir dabar reikalauja sau pusės Rytprūsių. Ši-
tai pažvelgus, reikia tikėtis, kad mūsų pageidavimas kontroliuoti
lietuvių gimnazijos programą nebus vertinamas kaip perdidelis at-
sargumas."

IVAIRIOS ŽINIOS

Domisi lietuvių bibliografija

Bavarijos Valstybinė Biblioteka Munchene pageidauja siste-
matiškai išplėsti savo lietuviškos raštijos skyrių. Ji norėtų įsi-
gyti visas lietuvių kalba po 1939 m. išleistas lietuviškas moksliš-
kas knygas ir leidinius.

Tuo reikalu vedamas su Vokietijos Krašto Valdyba susiraši-
nėjimas ir Krašto Valdybos tarpininkavimu biblioteka galės apsirū-
pinti pageidaujamomis knygomis.

Gimnazijos rėmėjas vertingas knygos autorius

Kun. Jonas Burkus yra gimnazijos rėmėjų būrelio Nr. 84 vadovas. Tai yra vienintelis rėmėjų būrelis, kurį sudaro vien tik kunigai. Būrelio vadovas yra autorius įdomios ir vertingos knygos: Teresė Neumannaitė. Knyga 270 pusl. ir jos kaina \$ 3.--. Gaunami pas autorių: 8618 Sheridan St., Montague, Mich., USA.

Mūsų mirusieji

Lūbecke mirė Ona Matulaitienė, lietuvių bendruomenės narė. Miniomis iš Lietuvos Vilniaus Arkidiecezijoje 1953 metais mirė šie kunigai: Prelatas Leonas Žebrovskis, kanauninkas Petras Mankauskas-Markus, kun. Jonas Slep'as ir dekanas Dominikas Gailiušas.

Laiškai iš Lietuvos

Vokietijoje dar gaunami laiškai iš Lietuvos. Vienas toks laiškas atėjo iš Lietuvos net per 8 dienas. Bet jis buvo rašytas neraštingos senutės prašymu vieno komunistų pareigūno ir buvo per dėm bolševistine propaganda tirščiausiomis varšomis. To komunistų propagandisto lūpomis senutė klausia Vokietijoje gyvenančių, ar jie turi televizijos aparatą, ar turi gražų butą ir pan., lyg tolia senutė Lietuvoje tokias prašmatnybes turėtų.

Normaliuose laiškuose prasmunka ir tokie posakiai: "toliau mes vargstam po kofūkį", "pas mus jau ruošiasi žiemai. Ruduo artėja. Gal sulauksim pavasario".

Šį mėnesį gautame laiške rašoma:

"Čia dabar žmonės yra susirūpinę balsavimais į Aukščiausias Tarybas. Čia balsuosime ažu Kiprą Petrauską, garsų dainininką-giedorį, gimusį Čekiniuose 1885 m. Jo brolis Mikas Petrauskas-kompozitorius-jau yra miręs. Ažu antrą lietuvių balsuosime - ažu Aleksandrą Guzevičių - gimusį 1908 m. Maskvoj, - dabar ministru kultūros."

Lietuvių sargybų ir darbo kuopos

Į sargybų ir darbo kuopas priimami sveiki vyrai 18-50 mt. amžiaus. Visi, gimę Klaipėdos krašte, nemoką arba silpnai moką lietuvių kalbą, taipgi gali būti priimami. Pilietybė taip pat nėra svarbu.

Normali darbo diena - 8 valandos. Savaitėje 48 darbo valandos. Nedarbo dienos yra sekmadieniai ir visos šventės, kurios yra švenčiamos amerikiečių kariuomenėje. Už darbą sekmadienį duodama laisva diena savaitės bėgyje.

Sargybų kuopos neša sargybą prie amerikiečių kariuomenės dalinių. Darbo kuopose dirba įvairūs specialistai ir paprasti darbininkai. Stengiamasi kiekvienam duoti darbą savo specialybėje.

Priimti į sargybų ir darbo tarnybos kuopas gauna pilną aprūpinimą nemokamai.

Mėnesinis atlyginimas pinigais 230 DM iki 600 DM. Atlyginimo grupės atitinka ir tam tikrus laipsnius.

Pradinis atlyginimas 230 DM, po trijų mėnesių tarnybos vienoje atlyginimo grupėje kiekvienas gali gauti aukštesnę atlyginimo grupę /aukštesnį laipsnį/ ir pagal esamas laisvas vietas.

Po darbo valandų jokių suvaržymų nėra.

Kiekvienam kuopos nariui už kiekvieną ištarnautą pilną mėnesį priklauso 2 dienos apmokamų atostogų, viso į metus 24 dienos.

Atostogas galima paimti kiekvienu metu. Pasitraukiant iš darbo, už neišnaudotas atostogas išmokama pinigais.

Be to, pasižymėje sąžiningu pareigų atlikimu, gauna tris apmokamus laisvadienius.

Susirgus, šešias savaites mokamas pilnas atlyginimas. Be to, visi kuopų nariai yra apdrausti ligonių kasoje ir ligos atveju turi vokiečių įstatymais numatytą medicinos bei piniginę pagalbą.

Stojant į kuopas ypatingų įsipareigojimų nėra. Laike pirmu trijų mėnesių - kiekvienu metu, vėliau - prieš dvi savaites padavus pareiškimą, iš kuopų galima ištoti.

Norintieji į kuopas stoti, kreipiasi, kartu prisiųsdami irie save asmens žinias, šiuo adresu:

Baltic Liaison Officer
6950 Lbr. Svc. Cen. /G/
Kaiserslautern-Vogelweh
Germany.

Weinheim a. d. B. Postfach 233
Germany